

Den Heer Spierenburg.

Betreft: nota d.d. 2 Augustus inzake Conseil Tripartite.

Met belangstelling nam ik kennis van de toevalligerwijs in mijn bezit geraakte aantekening over de Conseil Tripartite. Vermoedelijk is dit de aantekening bestemd voor den Raad van Ministers, besteld door den Heere Directeur-Generaal en samengesteld door de bij I.R.H.P. ingestelde commissie ad hoc. Het zij mij vergund - geen critiek, maar eenige aanvullende opmerkingen te mogen maken.

1) Is het wel gewenscht een artikel uit een Zwitsersch dagblad aan te halen als inleiding van een aantekening voor den Ministerraad. Ware het niet juister aan de hand van voorbeelden uit de praktijk neergelegd in een eindeloos aantal nota's - voor den Ministerraad - de verhouding aan te geven, waarin Frankrijk zich ziet ten opzichte van België en Nederland. Te meer zou daartoe aanleiding zijn, waar het genoemde artikel naar mijn mening de situatie niet voldoende scherp en hier en daar onjuist stelt. Onjuist b.v. waar het artikel de indruk tracht te vestigen, dat London gefroisseerd zou zijn over de Belgisch/Nederlandsche toenadering, terwijl het eveneens teleurgestelde Frankrijk zich bij het pruilende Engelsche zusje aansluit. En dat alles als gevolg van de bij lange na nog niet effectieve Nederlandsch/Belgische Unie. - Wij moeten tegenover Buitenlandsche Zaken voorzichtig zijn - de bemoeiingen van ons Ministerie in deze zit haar dwars - met tooveren op staatkundig politiek terrein en zeker als de goochelaar waarop een beroep worát gedaan voor het ministerieele forum een journalistieke kwakzalver blijkt te zijn.

Ik zou daarom willen raden in deze het door Heer Lamping gebaande pad te volgen, dat werd - tenminste door Buitenlandsche Zaken - als begaanbaar gequalificeerd.

2) De these op blz. 2: "nauwe samenwerking is door (bedoeld zal zijn voor) Nederland geen bezwaar, mits....." zou tot een foutieve conclusie kunnen leiden. Wij stelden tot dusverre: nauwe samenwerking met Frankrijk is voor Nederland een gevaar, tenminste met het oogmerk dat Frankrijk - uiteindelijk een economische Unie - heeft. De metalen reserve: "mits Engeland meedoet" kan in dit verband gerust weggelaten worden, want Engeland doet niet mee, even min als Sjahrir met van Mook mee zal spelen. De grondgedachte in dit verband is geweest, "geen bezwaar van Engelsche zijde" - hetgeen iets anders is dan meedoen - . Wij zitten op het midden van de balans en zullen moeten trachten de voordeelen van deze positie te genieten.

2 Augustus 1945

3) De Fransche teleurstelling - pag. 2 - zou m.i. aan de hand van enkele uitlatingen van de la Baume moeten worden aangetoond. Ook hier behoeft geen beroep op een Zwitser te worden gedaan.

Er zou in de laatste alinea aangegeven kunnen worden, dat de Fransche teleurstelling in dit verband - niet over de Belgisch-Nederlandsche samenwerking - maar over de onvruchtbare arbeid van den Conseil, door de Nederlandsche participanten wordt gedeeld.

4) De belofte op pag. 3 - waar de nota om gaat - "zoo zijn er meer nuttige dingen tot stand gebracht" stemt de verwachtingen hoog, maar laat na lezing van de nota den student eenzaam staren in het peilloos niets. Tenzij de belofte ingelost werd met de onbewezen constructieve waarde, die aan de commissies op pag. 4 laatste alinea werd toegekend, welke waarde in dezelfde zinsnede vanuit een negatieve gezichtshoek dient te worden beschouwd.

Ik zou het bij deze vier opmerkingen willen laten. De nota maakt op een insider den indruk de kool en de geit te willen sparen. Een duidelijke richtlijn, waarheen moet het met den Conseil, resp. wat dan wél de taak zal zijn, nadat het kundig gedreven snoeimes de "commissoriale" uitwassen zal hebben verwijderd, blijft achterwege. De toekomstige taak zal toch in overeenstemming moeten zijn met de conclusie (pag. 2) dat de Tripartite, waarin zoo al niet voor directe resultaten plaats is, dan toch een waardevol aanknoopingspunt is gelegen voor mogelijke ontwikkelingen op langeren termijn. In onze aantekening wordt nauwelijks aangegeven, welke vorm aan de heester zou kunnen worden gegeven; welke mest de groeikracht derzelfver zal moeten verhoogen wordt echter in het geheel niet vermeld, terwijl dat is, hetgeen de ministerieele kweekers wenschen te weten.

Ik zou raden, in de opzet meer het zwaartepunt te leggen op het economisch element. Het gevaar, hier overheerschend het staatkundig politieke spinet te bespelen, is - het oog gericht op Buitenlandsche Zaken - niet denkbeeldig. Lamping - in zijn qualiteit van gedelegeerde van de Nederlandsche Regeering - kon zich politieke rapporten permitteeren. Immers afgezien van zijn stylistische capaciteiten, speelde hij in genoemde rol après tout doelbewust de diplomaat. De opzet van de aantekening zou dan ook m.i. beter kunnen zijn: taakomschrijving van den Conseil - doel van de Franschen - pogingen in den loop van het Tripartitebestaan dit doel te realiseeren - afweer van Belgisch-Nederlandsche zijde - uitwas en onhanteerbaarheid van het apparaat - steeds moeilijker afweer - rommelige werkwijze - remedie - taak - prognose. Er zijn uiteraard vele wegen, die naar Rome leiden; aan de directie de keus. Eén ding echter, weest met deze materie voorzichtig.

DIRECTORAAT GENERAAL VAN DE BUITENLANDSCHE
ECONOMISCHE BETREKKINGEN

9 Augustus 1946.